

רחוב לדוגמא

תוכנית תואר שני באר שבע

שמונה סטודנטים ורכזת, מנתה קבוצת התואר השני בבאר שבע השנה. הרכב מצומצם ואיכותי, של "אייספיסטים", שרצו להחזיר לקהילה את הטוב שקיבלו במהלך שנות חברותם בקרן.

סטודנטים לתואר שני באייספ, העובדים על פי תוכנית מובנת בשיתוף פעולה וליווי של צ.א.ל.ה, ניתנה להם החובה והזכות לייזום והפעלת פרויקט מעשי משמעותי, כזה המצריך ראש גדול ומתקיים בתהליך שנתי ומתפתח, של יוזמה חברתית קבוצתית אותה בחרו לקדם. פרויקט 'רחוב לדוגמא', הוא תולדה של שיתוף פעולה שיצרו מיכל צביאלי, מנהלת תוכנית קרן אייספ באר שבע, לבין אודליה כרמי, בעברה, מנהלת תחום הדרכה בקרן ויוזמת הפרויקט מטעם עבודתה בעמותת "מוטב יחדיו" של העירייה, כיום. המטרה המשותפת, הייתה עבודה עם תושבי רחוב הרא"ש בשכונה יא' בעיר, למען שיפור איכות חייהם.

בשלב הראשון, לקחו הסטודנטים חלק בהעברת שאלונים לתושבים. מטרת השאלונים הייתה לגבש תמונת מצב לצרכים הקיימים בשטח. הסקר, אמנם, היה מובנה, אך השאלות בו לא תמיד התאימו לכל בית ולכן נדרשה מהמתשאלים, מידה רבה של רגישות והקשבה. בשנת הלימודים הקודמת קיבלו הסטודנטים לא מעט כלים, שסייעו להם בביצוע המשימה; כיצד נכנסים לבית לא מוכר? מה שואלים? ומה כדאי שלא לשאול?

לאחר מיפוי הצרכים, דיונים רבים ופגישות עם תושבים, הוחלט לתת מענה שישאר גם לאחר שהסטודנטים יעזבו. הקבוצה התמקדה בשינוי ויזואלי של הרחוב, מעיין "רחוב לדוגמא". החלק המורכב ביותר היה גיוס התושבים, מספרת מיכל עולי, רכזת התוכנית דאז והיום מ"מ מנהלת תוכנית אייסוף באר שבע: "זו שכונה רוויה בפרויקטים שלא צלחו, היינו צריכים לזהות את התושבים החזקים, אלו שיודעים לכתוב מכתבים לרשויות, אותם אלו שידעו לזעוק בשם הדיירים. במקביל, היה חשוב להבהיר שהפרויקט הוא מטעם העירייה, אבל באחריות משותפת שלהם. זה לא היה פשוט".

על אף האתגרים השונים שהוצבו בפניהם, הצליחו הסטודנטים לגייס את התושבים ולהגיע איתם להחלטה לשפץ שלוש כניסות ברחוב. השיפוץ כלל צביעה, החלפת נורות, התקנת לוחות מודעות ועוד ונערך ביום שישי אחד מרכזי, אליו גוייסו מתנדבים נוספים מ'קרן אייסיף' וארגונים חברתיים נוספים אשר יצרו שינוי מהותי בחזות הכניסות ובביטחון התושבים במקום.

'יום השיא' בפרוייקט, אליו גוייסה גם "האגודה לתרבות הדיור" שאף זכה לסיקור בטלוויזיה הקהילתית, נחתם בחלוקת תעודות הוקרה לכל המשתתפים, תעודות אשר חלוקו על ידי התושבים עצמם, כחלק מהאחריות שלהם לפרוייקט.

"לכל אורך התהליך ראו הסטודנטים לנגד עיניהם את קהילת המקום, הם יצרו בתוכה קשרים אישיים שבאמצעותם הצליחו לרתום את התושבים ועל כך אני גאה בהם" אומרת מיכל בהתרגשות.

על החיבור לאייסיף היא אומרת: "בתואר הראשון מקבלים הרבה ידע. התואר השני מאפשר הוצאה לפועל של הידע- ירידה לשטח והתנסות במתן מענה משלב הצרכים. פתאם לא רק מדברים 'על'- אלא עושים 'את'...מעצימים את האוכלוסייה והתחושה היא אדירה".

ומה הלאה?

נוצרה תשתית חזקה של תושבים, גברה ההיענות להשתתפות ב'ישיבת תושבים', לאחר שרבים ראו וחוו את התעוררות העשייה בשכונה. התושבים התחלקו לשני צוותים- צוות נראות וסביבה וצוות נוסף לביטחון ומקלטים, אשר הפך רלוונטי והכרחי מתמיד באותם ימים. שני הצוותים החלו לפעול מול גורמים בעירייה והשרביט הועברה כעת "למוטב יחדיו" אשר תמשיך בפעילות בשכונה גם בשנים הבאות.

